

ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
**Needs of Internal Supervision of School Administrators of Opportunity
Expansion School Under the Primary Educational Service
Area Office 2 Kamphaeng Phet**

ธิติพร ยางเขียว และ ทศนะ ศรีปัตตา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Titiporn Yangkeaw and Tussana Siputta

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: milkchockmoc@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 254 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีรูปแบบการตอบสนองแบบรายคู่ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมเท่ากับ 0.074 นอกจากนี้ พบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือครู มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.084) และด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด (PNI modified = 0.058)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; นิเทศภายในสถานศึกษา; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstracts

The objectives of this research article were to study the priority need of index of Internal Supervision Of School Administrators Of Opportunity Expansion School Under The Primary Educational Service Area Office 2, Kamphaeng Phet. The sample of this research consisted of 254 teachers in educational opportunity extension school under The Primary Educational Service Area Office 2, Kamphaeng Phet. In this regard, sample selection was done by stratified random sampling. Instruments used in the study were classified which consisted of dual-response format. The data were analyzed through frequency, percentage, standard deviation and the priority need of index modified (PNI_{modified}).

The results were shown: The overall needs assessment index of supervision within the school of the school administrators to expand educational opportunities Under the Office of Kamphaeng Phet Primary Education Area 2 was 0.074. The results were as followed to study the priority need of index of Internal Supervision Of School Administrators Of Opportunity Expansion School Under The Primary Educational Service Area Office 2, Kamphaeng Phet as a whole were 0.074. The following was further found: The aspect of the PNI_{modified} at the first rank was Direct Assistance (PNI_{modified} = 0.084). Lastly was Professional Development (PNI_{modified} = 0.058).

Keywords: Needs; Supervision with in educational institutions; Opportunity Expansion School

บทนำ

การนิเทศภายใน เป็นการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ หัวใจหลักสำคัญของการนิเทศการศึกษาคืองานบริหารวิชาการ เพื่อเป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ การนิเทศภายในสถานศึกษานับว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพของผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การนิเทศภายในสถานศึกษา หากบุคลากรในสถานศึกษาได้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ก็จะสามารถพบเจอสิ่งที่ต้องพัฒนาในตนเองเพื่อส่งเสริมให้การทำงานในสถานศึกษาดียิ่งขึ้นไป

วิธีการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาการทำงาน ทั้งยังเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการศึกษา Glickman, Gordon and Ross-Gordon (2007 : 75) กล่าวไว้ว่า การนิเทศแบบพัฒนาการมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยครูผู้สอนให้สามารถปรับปรุงพัฒนาตนเองและงานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ (จิตติมา วรรณศรี, 2557 : 107) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและบุคลากรให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้ดีขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของสถานศึกษา มีนโยบายในการนิเทศ ติดตาม การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดตั้งโครงการพัฒนาระบบติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการนิเทศการศึกษาและโครงการนิเทศบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา และจากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 (0-NET) อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 : 97) และจากรายงานผลการวิจัยของสำนักงานทดสอบระดับชาติ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2552 : 92-93) พบว่าสาเหตุของผล O-NET ต่ำเกิดจากหลายปัจจัย ปัจจัยหลัก คือ ครูผู้สอน ซึ่งโรงเรียนจำนวนหนึ่งขาดแคลนครูผู้สอน บางแห่งไม่มีครูผู้สอนสอนเฉพาะวิชา หรืออาจเกิดจากหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เน้นการท่องจำ ไม่เน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาและคุณภาพนักเรียนให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อที่จะนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 721 คน จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งหมด 49 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 254 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของ Krejcie & Morgan ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและกำหนดสัดส่วนตามจำนวนครู แต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตอบสนองรายการคู่ (Dual response) 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือครู ด้านการพัฒนาการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 33 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามการศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามแนวคิด กลิคแมน, กอร์ดอนและรอสกอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross-Gordon) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

ด้านการให้ความช่วยเหลือครู ด้านการพัฒนาการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามภายใต้ขอบเขตการวิจัย และสร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหา กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ ตามความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 5 ด้าน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความชัดเจนในข้อความ แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

5. แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความ และปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีคุณภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

6. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยใช้เทคนิค จากนั้นเลือกข้อความเฉพาะที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00 มาใช้ ซึ่งปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความตั้งแต่ 0.67

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อความอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 30 คน

8. นำแบบสอบถามทั้งฉบับมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562 : 279) ซึ่งเป็นการหาผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยมีสูตรในการคำนวณ

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I-D}{D}$$

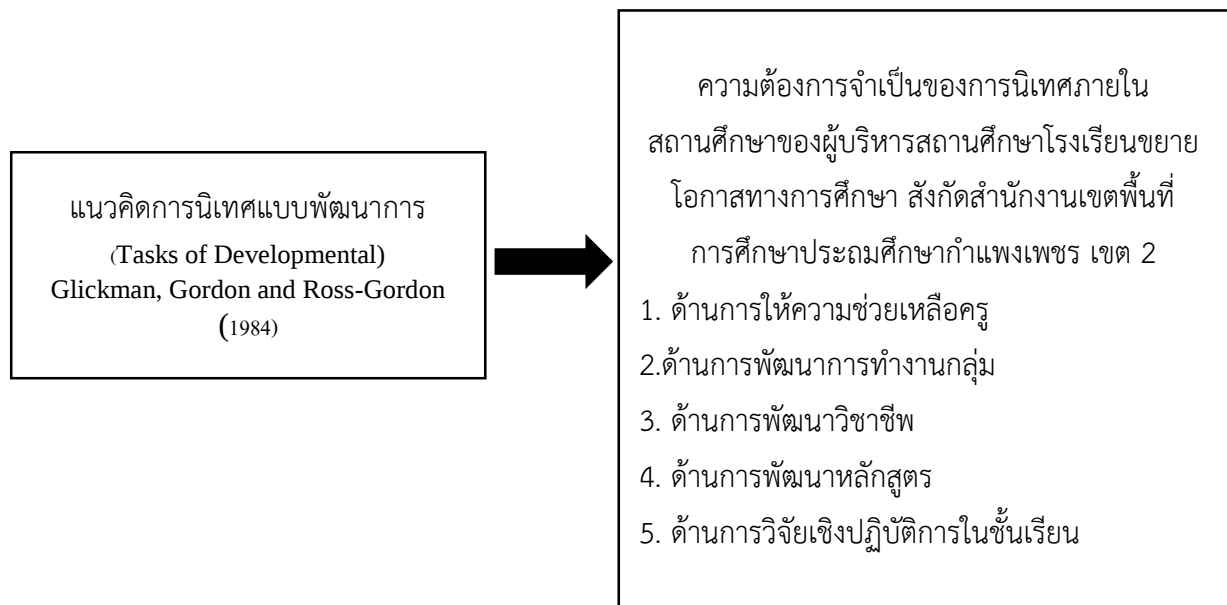
เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ (Importance)

D หมายถึง สภาพปัจจุบัน (Degree of success)

4. จัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยเรียงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แสดงดังตาราง 1 ตาราง 1 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ด้านการให้ความช่วยเหลือครู	4.10	0.70	มาก	4.44	0.58	มาก	0.084	1
2	ด้านการพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่ม	4.21	0.71	มาก	4.53	0.57	มากที่สุด	0.075	3
3	ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	4.32	0.65	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด	0.058	5
4	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.19	0.67	มาก	4.50	0.60	มาก	0.074	4
5	ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.14	0.75	มาก	4.45	0.62	มากที่สุด	0.121	2
รวม		4.19	0.63	มาก	4.50	0.53	มาก	0.074	

จากตาราง 1 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการให้ความช่วยเหลือครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการให้ความช่วยเหลือครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$)

การประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมเท่ากับ 0.074 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือครู มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.084) รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (PNI modified = 0.12) และด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (PNI modified = 0.058)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ และยังได้รับการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและส่งเสริมให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ อัญชัน ขุนนาแก้ว (2560 : 63-64) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนได้รับการอบรมครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพทั้งด้านเทคนิคการสอนและการส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ทั้งภายในสถานศึกษาและได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ด้วยการจัดอบรมสัมมนาแล้วนำเทคนิควิธีการสอนที่ตรงกับวิชาที่สอนมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ทั้งนี้กลิคแมน; กอร์ดอน; และรอส-กอร์ดอน (Glickman; Gordon & Ross-Gordon, 2009 : 243) ได้เสนอแนวคิดให้มีการจัดกิจกรรมการอบรม เพื่อพัฒนาครูในการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้ส่งผลไปสู่ให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความคิดสร้างสรรค์มีคุณธรรม จริยธรรมด้วยการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับวิชาชีพ โดยการสอดแทรกข้อคิดเพื่อให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูอยู่เสมอ อีกทั้งส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรมทุกครั้งที่มีการอบรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิสิษฐ์ แก้ววรรณ และคณะ (2558 : ออนไลน์) ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาด้านการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วย

ปัญญา พบว่า ครูที่ผ่านการอบรมส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้วิจัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น ผลการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยปัญญา พบว่า ด้านความรู้ครูเข้าใจการอบรมทุกคนมีความก้าวหน้าในด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ด้านเจตคติครูผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการอบรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดอาจเนื่องจากครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา เพราะปัจจุบันมีองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ครูจึงมีความจำเป็นที่ต้องรู้เท่าทันและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รู้จักการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับบัญญัติว่า สฐป้อมและคณะ (2563 : 15-16) ที่ศึกษาเรื่องครูกับเทคโนโลยีการสอนในศตวรรษที่ 21 กล่าวสรุปว่า “ครู” ในยุคนี้ ต้องมีคุณลักษณะที่เรียกว่า E-Teacher มีความเข้าใจสื่อเทคโนโลยี มีทักษะในการใช้และถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนเองไปสู่นักเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแสวงหาและคัดเลือกเนื้อหาความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะผู้ผลิตและผู้กระจายความรู้ไปสู่ศิษย์ ได้อย่างงดงามและมั่นคงตลอดไป สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) (2561-2565 : 15) ได้กล่าวไว้ในกิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของแต่ละบุคคล ทั้งด้านการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการใช้สื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก ทักษะการสร้างสรรคการวิจัยและนวัตกรรมและการสร้างผลงานทางวิชาการ การบริหารจัดการศึกษาและ การนิเทศการศึกษา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง (Applying) และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณครูอย่างเข้มแข็ง ซึ่งเป็นพื้นฐานของวิชาชีพครูที่สำคัญที่สุด ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการอบรมให้มีสมรรถนะในการพัฒนาวิชาชีพด้วยระบบ PLC&CPD (Professional Learning Community & Continuous Professional Development)

การประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมเท่ากับ 0.074 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือครู มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด อาจเนื่องมาจากการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการส่งเสริมสนับสนุน

ช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาความต้องการของครูผู้สอน และนักเรียน โดยเป็นการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้พื้นที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนั้น ครูผู้สอนจึงมีความต้องการหรือมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมในด้านการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ ต้องการให้ผู้พื้นที่แนะนำเทคนิควิธีการสอน จัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการวางแผนงานและได้รับคำปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันกับผู้บริหารสถานศึกษา สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561 : 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา คือ การดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมกันปรึกษาหารือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ในการที่จะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้น โดยใช้กิจกรรมและวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับ วัชรรา เล่าเรียนดี (2553 : 7) กล่าวว่า การนิเทศการสอนคือ การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2548 : 22) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่าเป็นการวิจัยที่จะต้องมีการดำเนินงานที่เป็นวงจรต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และเป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 2 (2545 : 14-15) หมวด 4 และมาตรา 24 (5) ได้กล่าวเกี่ยวกับการทำวิจัยว่าต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน การสอนและอำนวยความสะดวกให้เกิดกับการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกันกับสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ สอดคล้องกับ ยุพิน ยืนยง (2553: 257) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้พื้นที่ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ครูผู้พื้นที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้พื้นที่ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญที่มีวิธีการฝึกอบรมที่เป็นขั้นตอน มีการบรรยาย มีการสาธิต ฝึกปฏิบัติและให้ข้อมูลย้อนกลับ สามารถเข้าใจได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรแนะนำเทคนิควิธีการสอน จัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน วางแผนและให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เข้าไปมีส่วนร่วมกับครูผู้สอนเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ ครูผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิจัยในชั้นเรียน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน และสนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตามลำดับความต้องการจำเป็น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบด้านการดูแลช่วยเหลือครูโดยตรง ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2561). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) 2561-2565*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา : [http://แผนการปฏิรูปประเทศ - NSCR \(nesdc.go.th\)](http://แผนการปฏิรูปประเทศ - NSCR (nesdc.go.th))

จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

ฐิติวัธน์ สุขป้อม ญัฏฐกรณ์ ปะพาน ปิยาภรณ์ เตชะเรืองรอง และอุดม ตะหนอง. (2563) ครูกับเทคโนโลยีการสอนในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*. 15 (2), 15-16.

- พิสิษฐ์, แก้ววรรณ เกตุมณี มากมี และสำเนา หมิ่นแจ่ม. (2558). เรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาด้านการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: <http://cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1600?locale=th>
- ยุพิน ยืนยง. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). การนิเทศการสอน: Supervision of Instruction. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. (2564). รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชัน ขุนนาแก้ว. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ประเภทสามัญ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี. วารสารวิจัยรำพรรณี. 11 (3), 63-64.
- Glickman, Carl D., Stephen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon. (2007). *Supervision and Instructional Leadership: A Developmental approach*. (7th ed). Boston: Allyn & Bacon.
- Glickman, Gordon, Ross-Gordon. (2009). *The basic guide to supervision and instruction leadership*. (3rd ed). The United States of America.